

UNIVERSITET
UNDER UPPSIKT

LARS ENGWALL

DIALOGOS

INNEHÅLL

Figurförteckning 8 · Författarens tack 10

1 · INTRODUKTION 11

Universitetens framväxt 11 · Fokus på granskning 15

Bokens bakgrund 16 · Bokens kapitel 18

2 · UNIVERSITET UNDER UPSIKT 24

Två viktiga förändringar 25 · Tre slag av styrning 29 · Effekter för universitetens organisation 33 · Framtiden 36 · Reflektioner 2016 40

3 · NÅGRA PROBLEM ATT BEAKTA

DÅ HÖGSKOLAN UTVÄRDERAS 44

Ramvillkoren 45 · Styrsystemen 47

Själva utvärderingarna 49 · Slutsatser 52 · Reflektioner 2016 52

4 · KVALITETSARBETE 56

Dagslända eller eternell?

Kvalitetsarbetets framväxt 57 · Stödjande faktorer i kvalitetsarbetet 59

Motverkande faktorer i kvalitetsarbetet 65 · Eternell snarare

än dagslända 70 · Reflektioner 2016 71

5 · ATT UTVÄRDERA FÖR KVALITET 75

Två metoder för att skapa förtroende 76

Kontroll av universitet 77 · Att säkra eller utveckla? 79

De fortsatta utvärderingarna 80 · Reflektioner 2016 82

6 · KVALITETSKONTROLL OCH NYTÄNKANDE 84

Kvalitetskontroll och nytänkande i forskningen 86

Kvalitetskontroll och nytänkande i utbildningen 87 · Att granska
för att främja kvalitetskontroll och nytänkande 89 · Kvalitetskontroll
och nytänkande vid olika slag av lärosäten 92 · Kvalitetskontroll
och nytänkande vid Uppsala universitet 96
Slutsatser 104 · Reflektioner 2016 105

7 · REKTORERS ROLLER

Ledaren som dirigent eller marionett 107 · Ledning av akademiska
institutioner 110 · Skillnader mellan olika lärosäten 112 · Metod 114
Rektorers syn på sina roller 118 · Variationer mellan olika typer av
lärosäten 125 · Slutsatser 128 · Reflektioner 2016 131

8 · ATT HÖRA ETT FALLANDE ÄPPLE 134

Utvärdering och påverkan

Motkrafter 135 · Ändå faller äpplena 136 · Äpplen och åhörare 137
Två fallande äpplen 138 · Innanför skalet 144 · Hördes de? 150
Perspektiv på fallen 153 · Reflektioner 2016 155

9 · HUR HAR VI DET MED BEREDSKAPEN I DAG? 159

Utbildning och forskning som modern försvarspolitik

En statsminister på 1930-talet och en utbildningsminister
på 2000-talet 159 · Den övergripande strukturen 162
Resurstilldelningen 165 · Rekryteringen 172
Slutsatser 177 · Reflektioner 2016 179

10 · BELÖNA KOMPETENSEN! 189

Resursfördelning till framtidens universitet

Universitet mellan politik och marknad 191

Den svenska utvecklingen 193 · Ökade marknadskrafter 197

Ett alternativ 200 · Utvärderingar för förbättringar 203

Slutsatser 204 · Reflektioner 2016 205

11 · AKTIEBOLAG OCH UNIVERSITET 209

Aktiebolaget som förebild 209 · Skillnader mellan aktiebolag

och universitet 210 · Aktiebolaget som förebild även för

universiteten 218 · Slutord 223 · Reflektioner 2016 224

12 · TRE GÅNGER TRE TEMAN 228

Tre genomgående teman 228 · Tre ytterligare teman 240

Tre teman för framtiden 251

Referenser 260 · Register 285